

PUNT PER PUNT

Cita Cultural
18 de novembre, a les 18 hores,
a la Seu Universitària d'Alacant
<https://goo.gl/rjpYom>
Cinema infantil i tallers d'animació:
Atrapa la bandera

Curs de valencià B2 de la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat
d'Alacant

Fascicle 10. Grans monuments arquitectònics

A Comprensió escrita

Llig el text següent i, després, respon a les preguntes dels exercicis 1, 2 i 3.

La catedral de València

La catedral de València, declarada Bé d'Interès Cultural pel Consell de la Generalitat Valenciana, és la seu de l'arquebisbat valencià. Va ser construïda sobre l'antiga mesquita edificada pels musulmans, la qual, al seu torn, havia sigut bastida a partir del temple que havien alçat els visigots.

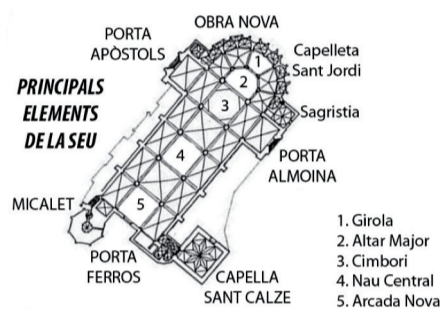
El 22 de juny de 1262, dos dècades i escaig després de la conquesta cristiana de València (1238), es va iniciar la construcció de la catedral. Aquest primer període es caracteritzava per la simplicitat arquitectònica franciscana. Tanmateix, durant el segle XIV es va anar assentant a Europa el classicisme gòtic, que, a les acaballes de l'edat mitjana, va deixar pas a propostes arquitectòniques més lliures i agosarades, com testimonien les diverses fases de la construcció de la catedral valenciana, fins que va ser conclosa en el segle XVIII.

En l'edificació de la catedral van participar arquitectes de diverses èpoques: Andreu Julià, Pere Balaguer, Martí Llobet, Francesc Baldomar, Pere Comte o Konrad Rudolf. L'estil arquitectònic preponderant de l'edifici és el gòtic català o gòtic civil, però es poden observar uns altres estils que es van anar superposant: el romànic, el gòtic francès, el renaixentista, el barroc i el neoclàssic. La catedral és un sistema constructiu arquivat i voltat de 55 metres d'alçària, 53 d'amplària i 94 de profunditat, per al qual es van fer servir materials diversos, com ara la pedra, la rajola, l'alabastre o la fusta.

Entre els diferents elements constructius exteriors de la seu valenciana, destaquen la porta de l'Almoïna, la porta dels Apòstols i el campanar del Miquelet. La porta de l'Almoïna, anomenada així perquè se situava al costat de la casa on es donaven socors als necessitats, és d'estil romànic (segle XIII) i presenta esculpits en pedra els caps dels primers repobladors cristians de València: els set matrimonis lleidatans que, segons la llegenda documentada històricament, portaren tres-centes donzelles per a casar-les amb els soldats del rei Jaume. La porta dels Apòstols, decorada per les estàtues dels dotze apòstols, és d'estil gòtic francès (segle XIV) i serveix de marc per a les reunions que cada dijous a migdia celebra el Tribunal de les Aigües de València. El campanar del Miquelet (o *Micalet*, segons la pronúncia més habitual), d'estil gòtic civil (segles XIV-XV), marcava, des que fou construït, l'hora oficial de la ciutat. El Miquelet és un dels monuments més emblemàtics del Cap i Casal. Deu el nom a la campana principal de les onze que el componen, «el Miquel», que fou beneïda el 29 de setembre de 1418, el dia de Sant Miquel.

Entre els elements més significatius de l'interior de la catedral, hi ha el cimbori, l'aula capitular i la girola. El cimbori és una torre de planta octogonal, que té com a funció captar la llum de l'exterior per a il·luminar el creuer del temple. Com que està compost per finestres translúcides d'alabastre, la llum natural hi entra filtrada i fa l'efecte lumínic de ser de color blanc. L'aula capitular és la capella on actualment es conserva el Sant Calze. De planta quadrada, destaca per una bellíssima volta d'estil gòtic, amb forma d'estrela amb huit nervadures, pel retaule gòtic d'alabastre que embolcalla la vitrina on es guarda el Sant Calze i per les cadenes que defenien el port de Marsella i que van ser preses el 1423 per l'estol que conduïa Alfons el Magnànim. La girola és una de les parts més antigues de la catedral. Se situa al voltant de l'altar major i és un espai transitable que permet accedir a les huit capelles de la part posterior de l'edifici. Aquestes capelles, d'estil gòtic, van ser recobertes per capes blanques d'estuc en la reforma neoclàssica de final del segle XVIII. Afortunadament, la restauració iniciada en l'últim terç del segle XX va permetre recuperar-ne en part la pedra original.

Al costat de tants i tan valuosos elements arquitectònics, en la catedral de València es conserven mostres artístiques i relíquies de gran valor històric i cultural, com ara el Sant Calze (segle I), que va ser donat pel rei Alfons el Magnànim el 1437; el braç incorrupte de Sant Vicent Màrtir, que s'exposa dins de la Capella de la Resurrecció; el retaule gòtic de Sant Jordi, que commemora la batalla del Puig en què les tropes de Jaume I van conquerir la ciutat; o una sèrie de pintures del primer Renaixement o *quattrocento*, elaborades per artistes italians contractats per Alexandre VI, el segon papa valencià després que ho fóra el seu oncle Calixt III, tots dos pertanyents al llinatge xatívi dels Borja.

Exercici 1.

Respon a les preguntes següents:

- Quins elements arquitectònics exteriors es destaquen en el text?
- Quin trofeu militar es conserva en l'aula capitular?
- Què és «el Miquel»?
- Per què la porta de l'Almoïna rep aquest nom?
- On es fan les reunions setmanals del Tribunal de les Aigües de València?

Exercici 2.

Elegeix la resposta correcta entre les opcions que t'ofereim:

- La construcció de la catedral de València va començar...
- Quin estil predomina en la catedral de València?
- Què hi ha esculpit en la porta de l'Almoïna?
- Què provoca que la llum del creuer siga blanca?
- Què representa el retaule gòtic de Sant Jordi?

a) ...uns setze anys després de la conquesta cristiana.	...dos dècades i escaig abans de la conquesta musulmana.	...vint-i-tants anys després de la conquesta cristiana.
b) El romànic	El gòtic català o gòtic civil	El neoclàssic
c) Les estàtues de les tres-centes donzelles	Els dotze apòstols	Els busts dels set matrimonis de Lleida
d) Les finestres d'alabastre del cimbori	La volta d'estil gòtic de l'aula capitular	La planta octogonal del cimbori
e) La derrota de Jaume I	La conquesta de Lleida	La conquesta cristiana de València

Exercici 3.

Digues si són verdaderes (V) o falses (F) les afirmacions següents:

- a) La catedral de València es va bastir sobre el que abans era una mesquita.
- b) La catedral de València presenta només un tipus d'estil arquitectònic.
- c) Les capelles posteriors van ser recobertes per capes d'estuc en el segle XVIII.
- d) Calixt III i Alexandre VI són els dos papes borja valencians.
- e) L'estil preponderant de la porta de l'Almoïna és el gòtic català.

Fascicle 10. Grans monuments arquitectònics

B Normativa i gramàtica

B1. El present de subjuntiu

1 El present de subjuntiu ens permet expressar accions que encara no han ocorregut, però que poden ocórrer o volem o temem que ocorreguen. Generalment, el paradigma del present de subjuntiu parteix de la 1a persona del present d'indicatiu.

2 La **1a conjugació** fa el present de subjuntiu pràcticament igual que el present d'indicatiu. Només canvia la 3a persona:
• *parle, parles, parle, parlem, parleu, parlen*
• *jugue, jugues, jugue, juguem, jugueu, juguen*

3 *Anar* i *estar* parteixen de la 1a persona del present d'indicatiu (*vaig, estic*):
• *vaja, vages, vaja, anem, aneu, vagen*
• *estiga, estigues, estiga, estiguem, estiguen*

6 Com veus, la *-c* del present d'indicatiu s'ha sonoritzat i, per això, es converteix en *g*. En canvi, en contacte amb una *s* prèvia, la *-c* no se sonoritza. Això ocorre amb els verbs *créixer, meréixer, nàixer* i *viure*: *crezca, cresques, meresquem, nasquen, visca, visquen...*

5 La **2a velaritzada** parteix de la 1a persona del present d'indicatiu (*bec, olc, conec*):
• *bega, begues, bega, beguem, begueu, beguen*
• *olga, olgues, olga, olguem, olgueu, olguen*
• *conega, conegues, conega, coneguem, conegueu, coneguen*

4 La **2a conjugació regular** presenta aquestes formes:
• *perda, perdes, perda, perdem, perdeu, perden*
• *vença, vences, vença, vencem, venceu, vencent*
• *rompa, rompes, rompa, rompem, rompeu, rompen*
El verb *fer* flexiona així: *faça, faces, faça, fem, feu, facen*.

7 La 1a persona del present d'indicatiu del verb *voler* és *vull* o *vullc*. Aquesta última forma genera el present de subjuntiu: *vullga, vullgues, vullga, vullguem, vullgueu, vullguen*. També són vàlides les formes *vulga, vulgues, vulga, vulguem, vulgueu, vulguen*.

8 Els verbs *saber* i *cabre* fan el present de subjuntiu de manera similar:
• *sàpia, sàpies, sàpia, sapiem, sapieu, sapien*
• *càpia, càpies, càpia, capiem, capieu, càpien*
També és possible fer aquestes formes així: *sàpiga, sapiguem, sàpiguen, càpiga, càpigues, capiguen...*

9 La **3a conjugació pura** presenta aquestes formes:
• *dorma, dormes, dorma, dormim, dormiu, dormen*
• *fuja, fuges, fuja, fugim, fugiu, fugen*
• *culla, culles, culla, collim, colliu, cullen*
• *sentia, sentes, senta, sentim, senti, senten*

12 *Omplir* i *obrir* es conjuguen a partir de la 1a persona del present d'indicatiu (*òmplic, obric*):
• *òmpliga, òmpligues, òmpliga, omplim, ompliu, ompliguen*
• *òbriga, òbrigues, òbriga, obrim, obriu, òbriguen*

11 La *s* del grup *sc* sol sonar palatalitzada, és a dir, com si fóra una *x*: */par'tijka/ /'viʃken/*. Els verbs *llegir, fregir, afegir, rostir, vestir, teixir*, etc. poden seguir la flexió pura o la incoativa: *lliga* o *llegisca*.

10 La **3a conjugació incoativa** presenta aquestes formes:
• *partisca, partisqueu, partisca, partim, partiu, partisquen*
• *unisca, unisqueu, unisca, unim, uniu, unisquen*

B2. El guionet

1 Per regla general, el valencià aglutina els mots compostos o prefixats directament, sense cap guionet: *anorèxia, contrasenya, preromànic, somiatruites, corglaçar, socioeconòmic, vicerectora, besamà*, etc.

2 Els usos principals del guionet són tallar una paraula a final de línia i unir al verb els pronoms febles quan van per darrere: *doneu-me'l, explica-li-la, menjar-te-les*, etc. A més, usem el guionet en els casos següents:

3 En els numerals, per a unir les desenes i les unitats, i també les unitats i les centenes: *tres-cents vint-i-cinc, cinc-centes quaranta-huit, nou-cents seixanta-quatre*, etc.

6 En els mots compostos patrimonials quan el primer element conté accent: *després-demà, després-ahir, pèl-roig, pèl-blanc, mà-llarg, ciència-ficció, cotó-en-pèl*. I en els mots en què l'adverbi *no* funciona com a prefix: *no-agressió, no-creient, no-res, no-violència*.

5 En els mots compostos patrimonials quan el segon element comença per *s*, *r*, *x*: *penja-roba, para-sol, para-xocs, esclata-sang, pit-roig, busca-raons, penya-segat...* En canvi, la resta de casos s'aglutinen sense guionet: *milhòmens, trencanous, llevaneu, reposabraços...*

4 En els mots compostos en què el primer segment és un punt cardinal: *nord-oest, nord-est, sud-oest, sud-est, nord-americà, nord-europeu, sud-europeu*, etc. En compostos repetitius: *pica-pica, zig-zag, xino-xano, ping-pong, tic-tac...*

Exercici 4.

Ompli els buits amb la forma correcta del present de subjuntiu dels verbs que hi ha entre parèntesis:

- Qui no _____ (CABRE) que ho _____ (DIR): vull que _____ (ESTAR, vosaltres) còmodes.
- Que cadascú _____ (ESCRIURE) el que bonament li _____ (PLAURE) i _____ (VOLER).
- Espere que _____ (DIR, tu) la veritat. Si no, no t'estranyes que no et _____ (CREURE, nosaltres).
- No crec que el lladre es _____ (PENEDIR) de les seues accions.
- Vull que _____ (COSIR, tu) un davantal que _____ (CONTINDRE) motius infantils.
- Qui _____ (PODER) vindre, que _____ (ANOTAR) el seu nom en el llistat o que s' _____ (INSCRIURE) directament per Internet.
- Hem sol·licitat que _____ (SUSPENDRE, ells) eixa actuació i que en _____ (FER) una altra de més adequada per al públic infantil.
- Convé que no t' _____ (ENDARRERIR) si no vols que ells se'n _____ (ANAR) sense tu.
- Quan _____ (CONCLOURE) el termini de preinscripció, que ho _____ (PUBLICAR, ells) en la pàgina web.

Exercici 5.

A continuació, et donem uns quants verbs i una sèrie de substantius amb els quals es poden compondre diversos mots compostos. Uneix-los tu escrivint guionet quan pertoque:

- Trencar + {caps, closques, nous}
- Parar + {aigua, caigudes, fang, llamps, sol, xocs}
- Tallar + {ferro, gespa, rajoles, vent}
- Llevar + {neu, taps, taques}
- Buscar + {bregues, raons}
- Portar + {avions, bebés, equipatge, revistes, rolls, segells, xecs}

Exercici 6.

Ompli els buits del text següent amb les paraules adequades, d'acord amb les indicacions que apareixen entre parèntesis. Si t'ofereix dos paraules separades per una barra (/), tria'n una. Si t'ofereix un verb en infinitiu, conjuga'l:

El teatre romà de Sagunt

L'any 210 aC, els romans van prendre als cartaginesos la població _____ (D'IBÈRIA, IBÈRICA) d'Arse, després que aquests l'hagueren _____ ('CONQUISTADA') i destruïda el 218 aC, en l'origen de la Segona Guerra Púnica entre romans i cartaginesos. _____ (DES DE / DES D') aleshores, va començar la planificació urbanística d'aquesta nova ciutat romana, que van _____ (ANOMENAR / NOMENAR) Saguntum i que en l'actualitat _____ (CONÈIXER, NOSALTRES) _____ (COM / COM A) Sagunt. Hi van construir temples i alguns altres edificis _____ ('PAREGUTS, SIMILARS') per tal de _____ ('EN L'ÈPOCA D'EXPANSIÓ DE L'IMPERI ROMÀ, DIFONDRE LA CIVILITZACIÓ LA LLEI I ELS COSTUMS ROMANS') la població _____ ('ORIGINÀRIA DEL LLOC ON HABITA, INDÍGENA'). Des de l'època de l'emperador August es va planificar la ciutat amb una orientació _____ ('PUNT DE L'HORIZÓ SITUAT ENTRE EL NORD I L'EST'), la qual evita la calor _____ (PARTICIPI DE PRODUIR) pels vents de ponent i de _____ ('VENT DEL SUD') i aprofita la frescor de tramuntana i de llevant. En aquesta planificació està inserit el _____ ('PROJECTE, PLA O REPRESENTACIÓ GRÀFICA D'UNA ESTRUCTURA A PARTIR D'UNA IDEA PRÈVIA') del teatre romà de Sagunt, tot i que no va ser culminat fins a l'època de Tiberi, _____ ('QUE SUCCEIX') d'August.

El teatre romà de Sagunt es va edificar al _____ ('PENDENT D'UNA LLOMA O D'UNA SERRA A COSTAT I COSTAT') del castell i de l'antic _____ ('PLAÇA DE LES CIUTATS ROMANES ON ES DESENOTLLAVA L'ACTIVITAT POLÍTICA, JUDICIAL, ECONÒMICA I COMERCIAL') romà. Es va triar aquesta localització per a aprofitar el pendent de l'elevació, tal com es va fer en la major part dels teatres romans. Té forma d'hemicicle, amb 90 metres de diàmetre, i permet un _____ ('NOMBRE MÀXIM AUTORITZAT DE PERSONES QUE ADMET UN LOCAL PÚBLIC') de vora _____ (EN LLETRA, 8000) persones.

Els teatres romans es _____ (COMPONDRE) de les mateixes parts _____ (BÉ / BEN) definides, encara que de major o menor _____ ('VOLUM O DIMENSIÓ D'UNA COSA'): l'orquestra, la càmara i l'escenari. L'orquestra és l'espai semicircular situat en la part central. La del teatre de Sagunt té _____ (EN LLETRA, 22) metres de diàmetre i és l'eix de les portes d'entrada monumentals. Al voltant de la part circular trobem la càvea, que és l'espai destinat als espectadors. Està formada per grades en pendent _____ (A LES QUE / A LES QUALS) s'accedeix a partir dels _____ ('ESPAI DE PAS LLARG I ESTRET PER A ACCEDIR A ALTRES PARTS, PASSADÍS') i dels vomitoris. El pendent en què se situa el teatre va facilitar la construcció de les grades, _____ (JA QUE / DONCS) algunes, fins i tot, estan tallades en la mateixa roca calcària. Per últim, hi ha l'escenari, on abans es _____ (FER) les representacions i que, segons diversos estudis, es va _____ ('FER ANAR CAP AL FONS, ENFONSAR') durant la primera mitat del segle XVI.

L'any 1896, el teatre romà de Sagunt va ser el primer edifici declarat Monument Nacional a Espanya. A més, juntament amb el castell, és _____ (UNA DE LES / UN DELS) icones més importants de la ciutat de Sagunt. A les darreries del segle XX, a fi que el teatre continuara albergant representacions, es va emprendre una rehabilitació que va modificar completament l'escenari i la càvea. Això va ser causa d'importants polèmiques, fins i tot, de _____ (PLURAL DE PROCÉS) judicials, sobretot com a conseqüència de la reconstrucció de les grades amb _____ ('ROCA CALCÀRIA QUE POT SER TALLADA I POLIDA, DE LA QUAL PROCEDEIX L'ADJECTIU MARMORI') blanc i de l'alçament d'un mur en el fons de l'escenari que trenca l'_____ ('ADAPTACIÓ ADEQUADA DE LES PARTS O COSES QUE FORMEN UN TOT') de la resta del monument.

Vocabulari i pronúncia

Arquitectura, mamposteria i construcció

Exercici 7.

Escriu en els buits de les frases següents el terme adequat dels que t'ofereix en el requadre:

harmonia, volta, ampit, formigó, llambordes, fermesa, ciment, ornamentat, bastida, alçària, esfondrament, blec

- El paleta ha aconseguit fer un _____ molt resistent mesclant grava, aigua, arena i _____ pòrtland.
- El gratacel Intempo de Benidorm té 192 metres d'_____ i és un dels més alts d'Europa.
- Jaume té un saló massa _____ amb tot tipus de botiges i quadres de diversos estils que trenquen l'_____ estètica.
- Els atacs dels canons des de la mar van causar l'_____ de la fortificació.
- La projecció lineal de l'arc de mig punt genera la _____ de canó.
- El quitrà, també anomenat _____, s'usa per a la construcció de carreteres.
- Vull fer més alt l'_____ del balcó perquè no s'escape el gat.
- Si no posen una _____, els obrers no podran accedir a eixa part de l'edifici.
- Compte! El pont de fusta per a travessar el riu no sembla tindre molta _____ i pot caure.
- Han pavimentat amb _____ el carrer on visc i l'han fet d'ús exclusiu per a vianants.

Exercici 8.

Escolta atentament les set definicions de l'àudio. Després de cada una, et donarem set segons per a escriure la resposta correcta. En acabar, les repetirem de nou i tindràs tres segons més per a respondre. Finalment, et direm les solucions.

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u10-a01.mp3>

1. SOL _____	5. ALG _____
2. PED _____	6. BAR _____
3. BAS _____	7. JÀS _____
4. ALB _____	

Exercici 9.

Escolta atentament aquest dictat. Copia'l i, després, corregeix-lo. En acabar, llig-lo tu en veu alta, vinculant la forma escrita amb la pronúncia adequada.

La llegenda de la cara del moro
<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u10-a02.mp3>

Exercici 10.

ORAL

Escolta atentament les set operacions matemàtiques de l'àudio. Després de cada una, et donarem cinc segons per a respondre. Quan passen els cinc segons, et donarem la solució i et proposarem una nova operació, així fins a set.

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u10-a03.mp3>

D Comprensió oral

Abans de res, llig les preguntes dels exercicis 11, 12 i 13. Després, escolta atentament l'àudio següent. En acabar, intenta respondre a totes les preguntes.

Els castells d'Alacant

<https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/b2-u10-a04.mp3>

Exercici 11.

Respon a les preguntes següents:

- En què consisteix l'exposició que va fer el MARQ sobre els castells d'Alacant?
- En quina comarca s'ubica la ruta dels castells de Tudmir?
- Per qui va ser assetjat el castell de Biar?
- Quin castell posseïen els comtes d'Altamira?
- Quin propòsit tenien els castells de la Vall del Vinalopó?

Exercici 12.

Elegeix la resposta correcta entre les opcions que t'ofereim:

- En quin segle es considera que ja estava construït el castell d'Oriola?
- En quin estat trobem el castell de Coix?
- Quin element destaca del castell de Biar?
- Per quin element destaca el castell de Novelda?
- En quina comarca s'ubica el castell de Santa Bàrbara?

a) En el segle x	En el segle VIII	En el segle xv
b) Està restaurat i respecta l'aspecte primigeni	Restaurat i amb un aspecte més modern que l'original	En ruïnes
c) La Torre Grossa	La torre de l'Homenatge	Les talaies
d) Per la torre de base quadrangular	Per les torrasses cilíndriques	Per la torre de base triangular
e) La Marina Alta	L'Alacantí	El Baix Segura

Exercici 13.

Digues si són verdaderes (V) o falses (F) les afirmacions següents:

- A les comarques alacantines hi ha més de dos centenars de monuments fortificats.
- L'any 1931 el castell de Saix va ser declarat Monument Históricoartístic.
- El castell d'Oriola es troba en bon estat de conservació.
- La ruta dels castells de muntanya recorre les comarques del Vinalopó.
- Els pirates entraven de manera hostil en les poblacions costaneres de la Marina.

E Habilitats comunicatives: ordenar

Un text ben ordenat ens ajuda a no perdre el fil del nostre discurs, a captar l'atenció del receptor i, consegüentment, a ser més efectius en el nostre propòsit comunicatiu.

Ordenar

Per a ordenar amb eficàcia un discurs, hem de començar determinant el tema (per exemple, *els esports escolars*), el destinatari (*pare i mares d'alumnes*) i l'objectiu que ens plantejem (*animar-los a apuntar-hi els seus fills*).

A continuació, fem una pluja d'idees per a recopilar tot el que se'n ocorrega d'eixe tema. En aquest cas concret: *tipus d'esports, horaris, companyonia, treball en equip, amistat, competició, afany de superació, col·laboració, diversió, habilitats motrius...*

Tot seguit, seleccionem les idees més significatives, descartem les menys interessants o les repetitives i les ordenem segons l'objectiu que tinguem. Com que volem animar els pares a apuntar els seus fills als esports escolars, potser les idees més rellevants serien:

- **Diversió:** *practicar esports és molt divertit.*
- **Amistat:** *refermaran els vincles amistosos amb els altres xiquets.*
- **Habilitats motrius:** *aprendran a córrer, a coordinar els moviments, a saltar, etc.*

Podem organitzar les idees seguint diversos criteris: **cronològic** (diaris personals, cròniques...), **de major a menor importància** (notícies, argumentacions...), **de successió lògica** (receptes, instruccions de muntatge...), **efectista** (narracions, contes...), etc.

En un text ben organitzat, coherent i cohesionat, apareixen ordenades totes les parts: les paraules dins d'una frase, les frases dins d'un paràgraf i els paràgrafs dins del text.

En valencià, les frases solen tindre una estructura molt marcada: subjecte, verb, complements regits i circumstancials: *Manel compra tonyina totes les setmanes al mercat.*

Dins d'un paràgraf, les frases segueixen també un orde lògic: en primer lloc, presentem la idea i, després, exposem tots els aspectes rellevants. **En cada paràgraf desenvolupem una idea.** Al final de cada paràgraf, solem insinuar una nova idea que tractarem en el paràgraf següent.

Els signes de puntuació també ordenen el text: La **coma** separa elements d'una enumeració, marca incisos o juxtaposita oracions. El **punt i coma** separa dos oracions que tenen una relació estreta. El **punt i seguit** enllaça les oracions que desenvolupen una idea. El **punt i a part** indica un canvi d'idea i de paràgraf.

Exercici 14. ORAL

A continuació, t'oferim un tema (*una excursió de dos dies a la muntanya*), un destinatari (*el teu grup d'amics i amigues*) i un objectiu (*presentar-los una proposta suggeridora i atractiva*). Fes una pluja d'idees, selecciona i ordena les més significatives i, després, desenvolupa-les breument en un discurs oral.

Solucions:

Exercici 1

a) La porta de l'Almoïna, la porta dels Apòstols i el campanar del Miquelet. b) Les cadenes que defenien el port de Marsella i que va prendre l'estol d'Alfons el Magnànim en 1423. c) És la campana principal de les onze que componen el campanar del Miquelet. d) Perquè estava al costat de la casa de socors per als necessitats. e) En la porta dels Apòstols.

Exercici 2

a) Vint-i-tants anys després de la conquesta cristiana. b) El gòtic català o gòtic civil. c) Els busts dels set matrimonis de Lleida. d) Les finestres d'alabastre del cimbori. e) La conquesta cristiana de València.

Exercici 3

aV, bF, cV, dV, eF

Exercici 4

a) càpia o càpiga, diga, estigueu, b) escriga, plaga, vullga o vulga, c) digues, creguem, d) penedisca, e) cuses, continga, f) puga, anote, inscriga, g) suspenguen, facen, h) endarrerisques, vagen, i) concloga, publiquen

Exercici 5

trencacaps, trencaclosques, trencanous, paraigua, paracaigudes, parafang, parallamps, para-sol, para-xocs, tallaferró, tallagespa, talla-rajoles, tallavent, llevaneu, llevataps, llevataques, buscabregues, busca-raons, portaavions, portabebés, portaequipatge, porta-revistes, porta-rolls, porta-segells, porta-xecs

Exercici 6

ibera / conquerida / des d' / anomenar / coneixem / com a / semblants / romanitzar / autòctona / nord-est / produïda / migjorn / disseny / successor / vessant / forum / aforament / huit mil / componen o componien / ben / grandària / vint-i-dos / a les quals / corredors / ja que / feien / afonar / una de les / processos / marbre / harmonia

Exercici 7

a) formigó, ciment, b) alçària, c) ornamentat, harmonia, d) esfondrament, e) volta, f) blec, g) ampit, h) bastida, i) fermesa, j) llambordes

Exercici 8

Les solucions apareixen al final de l'àudio corresponent.

Exercici 9

La llegenda de la cara del moro
En l'època musulmana, al castell del Benacantil d'Alacant vivia un poderós i cruel príncep àrab amb sa filla, la qual es va enamorar d'un cristià. En assabentar-se'n el príncep, va ordenar als soldats que el capturaren. Arran d'això, la jove va emmalaltir d'amor, de manera que el príncep li va proposar un tracte: si a l'endemà el paisatge apareixia nevad, ella podria anar-se'n amb el cristià. Si no, obeiria la voluntat de son pare.

A pesar que era el mes de febrer, aquella nit no va caure ni un floc de neu. Tanmateix, miraculosament, l'endemà, en eixir el sol, tot el paisatge va aparèixer cobert d'un mantell blanc: els ametlers havien florit eixa nit. La princesa, molt agraïda per l'ajuda de la natura, va anar a buscar el seu estimat. Malauradament, va descobrir que l'havien mort la nit anterior. Desconhortada, es va tirar pel penya-segat i va morir. Son pare, desesperat pel mal que havia provocat, també es va suïcidar. Des d'aleshores, la cara del príncep va quedar gravada en el Benacantil perquè patira les inclemències de l'oratge i dels hòmens, com a castic per la seua crueltat.

Exercici 10

$82 - 14 = 68$ | $68 / 2 = 34$ | $34 + 18 = 52$ | $52 \times 4 = 208$ | $208 - 14 = 194$ | $194 - 72 = 122$ | $122 / 2 = 61$

Exercici 11

a) En l'establiment de cinc rutes per a conèixer els castells d'Alacant. b) En el Baix Segura. c) Per Jaume I. d) L'Alcàsser de la Senyoria e) Vigilar la frontera interior entre el Regne de València i Castella a fi de protegir els habitants de les viles valencianes.

Exercici 12

a) En el segle VIII. b) Està restaurat i presenta l'aspecte primigeni. c) La torre de l'Homenatge. d) Per la torre de base triangular. e) L'Alacantí.

Exercici 13

aV, bF, cF, dF, eV

Autoria: Juli Martínez Amorós (coordinador) i Rosa Anna Guijarro Contreras.

Àudios: Lidia Garrigós Miquel **Maquetació:** Jesús Àngel López Ramón | www.masuno.es

puntperpunt@ua.es | Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i *Información*